

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Ad Mentem Præcipuorum Theologorum & Canonistarum, per Casus
practicos exposita, nunc quartò ab ipso Authore revisa ... & in 4. Tomulos
sic divisa, ut pro libitu in duas aut 4. Partes commodè compingi possit

à casu LXXVI. usque ad Casum CII. inclus. Materiam de Beneficiis
Ecclesiasticis, de Sacramentis in genere, & in specie de Baptismo,
Confirmatione, Eucharistiâ, Pœnitentia & Indulgentiis

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1753

VD18 13475452-001

Casus XCIII. De Eucharistia ùt est Sacrificium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39838

C A S U S X C I I I .

De Eucharistiâ ut est Sacrificium.

FAbius Theologus interrogatur : 1. An Missa sit verum Sacrificium, & in quo consistat. 2. Quis & quotuplex sit ejus fructus, an infinitus. 3. Pro quibus offerri possit. 4. An, & quando applicari. 5. An sufficiat intentio habitualis, indeterminata, conditionata. 6. Quid si applicetur incapaci, vel de eo dubitetur. 7. Vel intentio mutetur, vel mandato Superioris sit contraria. 8. An fructus possint dividi. 9. Quid si applices alicui tanquam mortuo, qui adhuc vivit, vel contra. 10. An per applicationem probabilem satisfiat. 11. Cui applicanda Missa in die animarum, vel imposita neo-presbyteris. 12. An & quoties Parochus obligetur Missam suis applicare, item quid de Missa conventuali in Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis. 13. Quid circa onera Missarum recipienda, vel reducenda. 14. An Ecclesia, collector stipendiorum, haeres, vel Sacerdos alteri Missas committens aliquid de stipendiis retinere possit. 15. An, & qualiter adhuc dum per Episcopos, vel Generales Ordinum reductio Missarum, vel anniversariorum fieri possit. 16. Quid si fundatio ex toto perierit. 17. Quid si à diversis accepta sint stipendia, qualiter tunc facienda applicatio. 18. Quid sit, & quantum esse debeat stipendium. 19. An duplex stipendium exigi possit, quia applicatur fructus specialissimus, vel meritum operantis, indulgentia, vel plures collecta, &c. 20. Quid si stipendia sint nimis tenuia, vel pecunia

adulterina. 21. An omittere unam Missam gratis promissam, vel stipendiatam sit mortale: an omittere debeat stipendia restituere, vel possit Missas neglectas supplere. 22. An debeat legitima Missa, qualis petitur. 23. Quid si non seruetur locus, vel tempus. 24. An obligatus indies possit aliquoties omittere. 25. An obligatus omni die Jovis, & Sabbathi, teneatur repetere, si omittere, & anteneatur hebdomade sancta. 26. An obligationes possint preveniri. 27. Quid de eo, qui obligatur, quoties salva honestate, & devotione potest; quid si aegrotet. 28. Quid si scias te ex fundatione obligatum, sed nescias quoties, aut ad quam intentionem. 29. Quid si Missa in loco assignato commode legi non possint. 30. An beneficiatus teneatur legere per seipsum, saltem si beneficium requirat Sacerdotium, & residentiam: & an sic obligatus teneatur Missas neglectas repetere. 31. An simplex Sacerdos teneatur aliquoties legere in anno, vel quando ipse aut populus Missam audire non potest, Pro Resolutione.

Suppono Sacrificium propriè tale, bene definitum, quod sit destructio aut mutatio rei sensibilis ad testandum supremum Dei dominium in omnia, ac præsertim in vitam & mortem facta à legitimo ministro, dicitur 1. *Destructio seu mutatio*, sive Physica sive moralis, sive ex parte, sive ex toto, ut sit in fractione, effusione, occisione, consumptione &c. Dicitur 2. *Rei sensibilis*, ut excludantur actus merè interni; & exterius significetur Dei suprema majestas & hominis subjectio; hic enim est intrinsecus finis Sacrificii. Dicitur 3. *A legitimo ministro*, quia cum sit publicus & excellentissimus Dei cultus, debet fieri ab habente publicam auctoritatem, ut patet ex illo

illo

illo ad Heb. 5. *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, ... nec quisquam sumit sibi honorem sed qui vocatur à Deo sicut Aaron.* Dixi: *Sacrificium propriè tale*; nam latè & impropriè Sacrificium sumitur pro omni eo, quod Deo offertur in cultum; sic de martyrio dicitur Sap. 3. *Quasi holocausti hostiam accepit eos.* Item de laude divina Psal. 46. *Sacrificium laudis honorificabit me.* Item Psal. 50. *Sacrificium Deo Spiritus contribulatus.* De Eleëmofynâ ad Heb. 13. *Beneficentia nolite oblivisci, talibus enim hostiis promeretur (id est, placatur) Deus.* Et plura similia, de quibus clarum est, quod non sint propriè Sacrificium; vel enim non sunt mutatio rei sensibilis, vel non fiunt ex fine Sacrificii, vel non à ministro ad hoc specialiter deputato. In lege vetere varia erant Sacrificia, alia enim cremabantur ex toto, velut *holocaustum*, alia ex parte, ut *hostia pacifica*, & sacrificia pro peccato; alia effundebantur, ut *vinum libaminum*, alia absolvebantur à Sacerdotibus, ut *panes propositionis*, alia à toto populo, ut *Agnus Paschalis*; ex parte finis aliud vocabatur *latreuticum*; quod per se in Dei cultum & honorem exhibebatur; aliud *propitiatorium*, quod pro peccatis præteritis offerebatur; aliud *Eucharisticum*, quod fiebat in gratiarum actionem; & *impetratorium*, quod erat pro bonis futuris obtinendis vel malis avertendis. Omnia hæc Sacrificia in lege gratiæ cessant, essetque superstitiosum nunc aliquo ex illis uti, quia adest hostia perfectissima & Sacrificium Corporis & Sanguinis Christi Jesu, quod in tot legalibus Sacrificiis figurabatur, atque ita cessare debent figuræ existente veritate: unde S. Leo Serm. 8. de pass. *Carnalium Sacrificiorum varietate cessante omnes differentias hostiarum*

una Corporis & Sanguinis implet oblatio. His itaque præmissis.

QUÆR. I. An & quale Sacrificium sit Missa ?

R. I. Missa est verum novæ legis Sacrificium ; est de fide contra Lutherum & Calvinum. *Probat*ur 1. Ex Conciliis Tolerano 12. c. 5. Antisiodorensi c. 8. Braccarensi III. Can. 1. Lateranensi relato c. firmiter. Constantiensi in Bullâ Martini V. & Trident. sess. 22. c. 1. *Si quis dixerit in Missa non offerri Deo verum & proprium Sacrificium... anathema sit. Probat*ur 2. ex perpetua Ecclesiæ traditione, item ex Malach. 1. ubi cum Dominus Sacerdotes Mosaycos reprehendisset, quod Sacrificia immunda offerrent ; de Ecclesia Christi subdit : *In omni loco Sacrificatur & offertur nomine meo oblatio munda ; id est Eucharistia, quæ, ut ait Trid. l. c. Nullâ indignitate aut malitiâ offerentium inquinari potest. Dicitur Missa à Muto ; quia in illa preces, vota, supplicationes, imò & ipsum Christi Corpus & Sanguis quasi ad Deum mittitur pro populo per ministerium Sacerdotis, qui fungitur vice mediatoris inter Deum & homines ; ipsum verò Sacrificium, inquit S. Gregor. l. 4. Dialog. c. 58. Id est, hostia Missa vocatur, quasi transmissa : & ideo cum in fine dicit celebrans aut Diaconus : *Ite, Missa est*, insinuat assistentibus Missam esse pro ipsis ad deum oblationem.*

2. Essentia hujus Sacrificii non consistit in oblatione panis ; quia panis non dicitur propriè sacrificari, sed Christus ; neque consistit in sumptione seu communionem, quia sump-

tio

tio victimæ non est victimatio, seu immolatio; sed in sola consecratione, *S. Thom.* 3. p. 9. 82. a. 4. ad 1. Ratio est; quia per hanc solam vi verborum ponitur corpus sine sanguine, & econtra sanguis sine corpore, adeoque mysticè mactatur Christus, & repræsentatur perfectè immolatio crucis, quâ sanguis Physicè separabatur à corpore. Unde sequitur, in die Veneris sanctâ non fieri Sacrificium, quia non fit consecratio. Congruentiam dat *S. Thom.* 9. 83. quia eo die oblatus est Christus realiter, & visibiliter, ideoque non congruit eo die illum offerri mysticè.

3. Principalis offerens & oblatum est Christus, nec differt Missa à sacrificio crucis, nisi quoad modum offerendi, quorum unus est cruentus, alter mysticus; species secundùm multos sunt pars victimæ, quia victima per illas fit sensibilis. At meliùs id alii negant; quia hostia seu Corpus Christi fit satis sensibile per verba consecrationis; & res oblata hic eadem est, quæ in cruce, & solâ offerendi ratione ab eâ differt teste *Trid.* sess. 22. c. 2.

4. Hoc Sacrificium continet eminentiori modo omnia sacrificia veteris Testamenti; nam quatenus offertur in laudem Dei, dicitur *Holocaustum seu Latreuticum*; quatenus in gratiarum actionem, dicitur *Eucharisticum*; quatenus ad obtinenda Dei beneficia, dicitur *Impetratorium* seu Hostia pacifica; quatenus satisfacit pro peccatis vivorum & mortuorum, *Satisfactorium*; quatenus tollit Dei indignationem, *Propitiatorium*.

5. Hoc Sacrificium etiam est Sacramentum, quia est signum sensibile practicum gratiæ, item

Testamentum, quia est authenticum instrumentum Divinæ voluntatis & repromissionis de dandâ vitâ æternâ.

6. Consecratio utriusque speciei est de integritate Sacramenti, & præcepta à Christo Domino, ita, ut quidem una species sine alterâ validè consecrari possit, non tamen licitè, nequidem ad dandum viaticum: nec in hoc dispensare potest Papa, ut habet *communis*.

7. Minister hujus Sacramenti est omnis & solus Sacerdos validè ordinatus, *Conc. Nic. l. c. 14. Trid. sess. 23. c. 1.*

QUÆR. II. Quis & quotuplex sit fructus hujus Sacrificii?

¶ Fructus ex parte rei causatæ, sive quis pro se, sive pro alio offerat, est quadruplex; *Meritorius*, consistens in augmento gratiæ sanctificantis; cujus capaces sunt soli in gratia constituti; quia augmentum vitæ spiritualis supponit vitam; *Impetratorius*, quo causantur beneficia naturalia & supernaturalia; *Propitiatorius*, quo dantur auxilia ad agendam pœnitentiam & tollendam Dei indignationem; *Satisfactorius*, quo satisfit pro pœnis peccatorum. Hic fructus non prodest existentibus in mortali, quia pœna non remittitur nisi remissâ culpâ. De cætero omnes hos fructus, modò ex parte nostrâ non sit obstaculum, causari infallibiliter, contra plures docet *La Croix l. 6. p. 2. n. 52.* idque secundùm mensuram à Christo determinandam. *Pasq. hic 9. 185.*

¶ 2. Fructus ex parte participantium est triplex, Generalis, specialis, & specialissimus:

R

Fru-

R. D. Jansen Theol. Moral. Tom. III.

Fructus generalis est, qui ex intentione Ecclesie simul offerentis, participatur ab omnibus fidelibus vivis, & defunctis, estque semper idem, sive à multis participetur, sive à paucis, nec est in potestate Sacerdotis hunc fructum aliter applicare, vel mutare, quia non provenit ex intentione Ministri, sed Ecclesie, etsi de hoc Sacerdos nil cogitet; peccaretque mortaliter, si ab hoc fructu aliquem vellet excludere. Est communis DD. *Specialis fructus* participatur ab iis, qui specialiter ad hoc Sacrificium concurrunt, assistendo, procurando, coofferendo &c. qui plus concurrunt, plus participat, nec multitudo concurrentium, vel coofferentium hunc fructum minuit, aliàs meliùs esset interesse Sacro, in quo sunt pauci, quod nemo dicit; hinc ille valor est quòd audientes & cooperantes infinitus; quia quilibet ita audit, & offert Sacrum, & cuilibet ita prodest ac si solus offerret; Missa verò prout à Sacerdote applicatur, habet se per modum unius actionis pluribus terminis applicatæ, idèdque fructum finitum & divisibilem communicantis, *communis* contra *Steph. Gomet d. 11. a. 5.* quia aliàs Ecclesia non rectè præciperet uni soli applicare cum damno aliorum, nec communis usus applicaret uni determinatè, ubi posset æqualiter prodesse pluribus. Ratio est voluntas Christi. Tertius fructus dicitur *specialissimus*, & maximus, qui soli celebranti competit, nec potest alteri applicari, *Suar. d. 79. Lug. d. 21. f. 2.* Et ut paucis dicam, tanta est divinitissimi hujus Sacrificii excellentia, tanta bonorum spiritualium in universam Ecclesiam, in vivos & defunctos, imò in ipsos cæli cives redundantium, ubertas; ut Sacerdos, qui indies Missam non fa-

cit, cum potest, aut negligentius facit; is dignitatem & utilitatem tanti Sacrificii, vel ignorare, vel ut par est non æstimare convincatur. Econtra quoties Sacerdos celebrat, inquit Thom. Kemp. *Deum honorat, Angelos letificat, Ecclesiam adificat, vivos adjuvat, defunctis requiem præstat, & se honorum omnium participem efficit.*

QUÆR. III. Pro quibus offerri possit?

R. *Potest.* 1. Pro beatis ad impetrandam gloriam accidentalem, vel potius Deo in gratiarum actionem. 2. Pro defunctis in purgatorio, quibus prodest infallibiliter quoad satisfactionem, *Dicast. Suar. f. 10.* 3. Pro infantibus baptizatis, qui licet non sint capaces satisfactionis, sunt tamen fructus impetrationis. 4. Pro adultis baptizatis justis & injustis. 5. Pro catechumenis, eunigenis, quia nusquam reperiuntur exclusi. 6. Pro infidelibus, Turcis, Judæis, ut convertantur, *Suar. Sylv. Bellarm. Gonet, Salmant. Sporer n. 274.* quia id nullibi legitur prohibitum, & pro his oblatum est Sacrificium crucis, & est actus charitatis sic eorum salutem procurare, & in Lege Veteri Judæi obtulerunt Sacrificia pro Rege Dario gentili, *L. 1. Esdra c. 6.* licetque offerre pro obtinendâ pluviâ, cur non pro conversione infidelium? 7. Non licet directè offerre pro excommunicatis non toleratis, quia Ecclesia prohibet cum his communicare, præsertim in spiritualibus; aliud est de toleratis, cum quibus communicare permittit. 8. Pro damnatis non licet offerre sub mortali; quia id prohibetur *c. pro obediuntibus 21. caus. 13. q. 2.* & non potest iis prodesse. Idem videtur dicendum de infantibus mortuis sine Baptismo. Econtra licebit offerre pro occiso in flagranti, vel in duello, aut etiam pro

suiciidâ , modò statim non obierint , & non constat certò eo esse damnatos.

QUÆR. IV. Quid circa applicationem Sacrificii?

4. Tenenda esse seqq. 1. Applicatio fieri debet per Sacerdotem ; quia Christus non applicat, sed hoc reliquit Ministro, qui si studio nulli applicare velit, quod stultum foret, fructus manet in thesauro Ecclesiæ; si id fiat ex incuriâ, vel oblivione, probabilissimè applicatur ipsi Sacerdoti, qui semper censetur habere tacitam voluntatem tali casu sibi applicandi. *Laym. hic c. 2. n. 11.* idque certum erit, si Sacerdos aliquando expressè decreverit, in defectu alterius applicationis sibi applicare.

2. Applicatio fieri debet ante consecrationem, & sufficit, si fiat ante consecrationem calicis, ut fatentur omnes; quia tunc completur Sacrificium, & confertur fructus: imò *Marchant. Lugo d. 2.* cum aliis docent, Sacrificium integrari, compleri, & fructum causare primùm in sumptione, adedòque ante sumptionem adhuc validè applicari posse.

5. 3. Ad applicationem validam ex communissima sufficit intentio habitualis, seu præterita, non revocata; at quia hoc incertum est, & probabiliter impugnatur à *Vasq. Granad. Merat.* in praxi adhibenda est actualis, expressa, vel virtualis, ne fortè ille, cui debetur Missa, privetur ejus fructu.

4. Intentio applicantis debet fieri in personam determinatam, quamvis ignotam, v. g. offero pro eo, qui dedit stipendium: pro quo iussit Superior: exigit fundatio: pro maximo peccatore: pro animâ maximè desolatâ, &c.

Econ-

Econtra non valet, si dicas: Applico illi, cui Deus vult applicari; sicut non valet consecratio, si velis ex multis hostiis illam consecrare, quam determinat Deus. *Ratio* est; quia sicut Deus nullam hostiam determinat, sic nec Sacrificium ulli determinatè applicat, sed hoc relinquit Sacerdoti.

5. Valet Applicatio sub conditione præteritâ vel præsentè, v. g. offero pro Petro, si implevit promissum, si est mortuus, vel infirmus. Econtra non valet sub conditione futura, v. g. offero pro Petro, si hoc anno moriatur, si stipendium offeret, &c. *Ratio* est, quia ut applicatio sit valida, debet conditio existere, quando datur fructus Sacrificii; sed conditio futura tunc non existit, nec est in potestate Ministri effectum Sacrificii suspendere, cum illum necessariò conferat, dum actu offertur: Ergo, *At nunquid* valet, si dicas: Offero pro eo, quem Deus scit primò moriturum, primò daturum stipendium? Affirmant *Vasq. Pasq.* quia conditio non est de objecto futuro, sed de scientia Dei actu existente; sed melius negant *Suar. Coning. Laym. l. c.* quia scientia visionis Dei dependet à futuris contingentibus, idèdque conditio reverà est de futuro & suspensiva fructus Sacrificii jam præteriti, quod fieri non posse jam dixi, essetque in potestate Petri cras percipere fructum hodierni Sacrificii, si daret stipendium, vel non percipere, si non daret, quod est ridiculum.

6. Si Sacrificium applicetur incapaci, utpote pro animâ jam beatâ, vel damnatâ, vel in mortali existente, tunc fructus satisfactorius manet in thesauro Ecclesiæ. Igitur in dubio faciendâ est intentio conditionata, ut, si nequeat pro-

desse

desse cui volo, profit mihi, vel alteri, idque tutum est in Missis gratuitis; in Missis obligatoris vel stipendiatis facienda est intentio, ut, si non profit cui debet, profit ipsi petenti, aut ei proximè conjunctis, vel quibus petens maximè est obligatus; hæc enim præsumitur esse illius intentio, ut, si sibi prodesse non possit, profit his, *March. Trib. t. 2. q. 2. dub. 2.*

7. 7. Si primò intendas applicare Paulo, ex post autem applices Petro, si id facis memor prioris intentionis, hoc ipso eam revocas, & valet secunda. Si applices alteri, immemor prioris, vide, an sit specialis causa mutandi, v. g. repentina necessitas, datio stipendii, &c. si sic, prævalet secunda, secùs prima; in praxi certò satisfecisti pro uno, hinc aliam offer pro eo, cui non est satisfactum, & utrique certò satisfacis, Qualiter applicatio fieri debeat, si stipendia collecta sint à diversis, dicam inf. q. 7.

8. 8. Sacerdos jussus à Superiore Missam applicare Titio, si applicet Cajo, peccat contra obedientiam; valet tamen applicatio, quia applicare & consecrare sunt actus Ordinis, qui fieri possunt à solo Ministro; non potest tamen pro tali Missâ accipi stipendium, quia dans fortè frustrabitur fructu, quia *Navar. Ledesm.* probabiliter negant ejusmodi applicationem valere.

8. 9. In Missâ gratuitâ potest Sacerdos fructus dividere, applicando v. g. fructum meritorium & satisfactorium justo, impetratorium peccatori, *Henriq. Dian. p. 9. t. 2. R. 8. Gobat de Sacrif. n. 141.* Ratio est, quia nemini fit injuria, & illi fructus sæpè ex se sic dividuntur, quando scilicet uni omnes applicari non possunt, sicut peccatori so-

solus impetratorius applicari potest; ergo etiam dividi poterunt a Sacerdote: Si tamen simpliciter alicui Missam etiam gratuito promisisti, non limitando ad certum fructum, teneris ei omnes fructus, si capax sit, applicare, hoc enim intelligitur per promissionem absolutam; econtrà si ad certum finem promisisti, vel etiam vovisti Deo v. g. vel B. V. Sacrum in gratiarum actionem pro obtenta sanitate, potest fructum satisfactorium & impetratorium tibi, vel alteri, aut defunctis applicare. Idem est, si Superior tibi mandet sacrificium ad certum finem, v. g. ad impetrandam pluviam, fertilitatem, &c. *Tamb. Gob. n. 157.* Econtrà si obligeris ex stipendio, vel fundatione, debes danti, vel fundatori totum fructum applicare, aut si his ex toto prodesse non possit, sub conditione offerre pro eorum consanguineis, vel iis, quibus maximè obligati sunt; quia hæc videtur esse eorum mens, ut dixi supra.

10. Si applies Missam pro aliquo tanquam mortuo, qui tamen adhuc vivit, vel econtrà, adhuc prodest applicatio secundum fructum vivo, vel mortuo applicabilem; quia Deus eum confert pro exigentiâ necessitatis juxta interpretativam tuam intentionem, *Rayn. La Croix num. 216.*

11. Si applicatio sit incerta, aut tantum probabiliter valida, non satisfacis, si Missa sit obligatoria; quia applicatio incerta non satisfacit pro obligatione certâ, *Pasq. q. 187.*

12. In Die Animarum consuetudo habet, ut Missa applicetur omnibus animabus purgantibus, & earum calamitas hoc postulat, sed non est obligatio; quia Missa potest omitti, ergo &

non applicari. Missæ neo-presbyteris ab Episcopo imponi solitæ ad summum obligant sub levi, & juxta *Rubricas* applicatio est libera, exceptâ Missâ pro defunctis. Neo-mystra consecrans cum Episcopo, non potest pro ea Missâ accipere stipendium; quia applicatio est incerta; quia incertum est, an finiat cum Episcopo, & verè consecret.

QUÆR. V. An & quoties Parochus obligetur pro suis Parochianis Missam offerre, iisque applicare?

12. R. Magna quòd ad hoc olim inter DD. fuit controversia *Barb. de off. Paroch. p. 1. c. 11. num. 10.* cum aliis volebat, Parochos teneri aliquoties juxta boni viri arbitrium suis ovibus Missam applicare; *Suar. Nav. Vasq. Lugo, Laym. Metzg. Sannig. dist. 5. q. 8. num. 3. Gob. de Sacrif. num. 402.* dicebant, Parochum vi officii nunquam obligari Missam Parochianis applicare, sed satisfacere muneris suo, si Missam illis diebus, quibus populus audire tenetur, legat, et si sibi vel alteri applicet accepto stipendio; ratio eorum erat, quòd consuetudo esset contraria vel maximè quòd ad Episcopos & Superiores Regularium, qui tamen verè sunt animarum curatores; & *Trid.* videtur tantùm loqui de fructu generali, non speciali. Contra alii longè verius sustinebant Parochos teneri pro parochianis Sacrificium applicare cum ea distinctione, ut si redditus pingues sint, singulis diebus, quibus commodè celebrare possunt, si verò tenues, saltem diebus Dominicis & festivis, quibus populus tenetur audire Missam: ita ut tunc nec stipendium pro iis accipere, aut sibi applicare possint; pro hac sententiâ plures addu-

cuntur Declarationes Cardinalium & in specie de
 10. Maji Anno 1681. 10. Maji. 1692. 31. Maji
 1704. item 28. Junii 1704. apud Schmalzgrüber
 lib. 3. decret. tit. 41. num. 105. Reiffenstul. ibid tit.
 41. à num. 22. Ratio præcipua sumitur ex
 Concil. Trid. sess. 23. de reform. cap. 1. ubi sic ha-
 bet : cum præcepto divino mandatum sit omnibus
 quibus cura animarum commissa est, oves suas ag-
 noscere, & pro his Sacrificium offerre &c. NB.
 Trid. non ait curatos teneri curam illis ut Missam
 audiant, sed pro illis ex præcepto divino offerre, id
 est applicare, non fructum generalem, (quia hic
 debetur toti Ecclesiæ etiam à Sacerdote non cura-
 to, nec est in potestate Sacerdotis ut supra dixi)
 ergo fructum specialem : idque videtur exigere
 justitia naturalis, cum Parochus illum in finem à
 suis habeat sustentationem & salarium, & accep-
 tando officium pastorale, ad hoc se tacitè obliga-
 rit : huic opinioni olim per totum assenti, nunc
 autem standum est definitioni Benedicti XIV.
 quam in litteris suis apostolicis de 19. augus. 1744.
 ad ambiguitates omnes & effugia in hoc passu tol-
 lenda, clarè expressit, & integrè inseruit com-
 mentario suo de Sacrif. Missæ lect. 2. num. LX
 quæ quoad substantiam sic habet :

„ Itaque mens nostra & sententia est, sicut
 „ etiam pluries à prælaudatis Congregationibus
 „ judicatum fuit ac definitum, quod omnes &
 „ singuli, qui actu animarum curam exercent,
 „ & non solum Parochi aut Vicarii sæculares,
 „ verum etiam Parochi aut Vicarii Regulares,
 „ uno verbo omnes & singuli, æquè teneantur
 „ Missam parochialem applicare pro populo...
 „ ipsorum curæ commisso... Dum tamen dixi-

„ mus omnes animarum curam habentes Missæ
 „ Sacrificium pro populo sibi commisso applicare
 „ debere, non ideo statuere volumus, eosdem
 „ aut quotidie, aut quotiescunque celebraverint
 „ ad prædictam applicationem pro populo te-
 „ neri...

„ Et quamvis compertum habeamus id, quod
 „ alias à Congregatione Concilii responsum facit,
 „ Parochum nempe pinguibus redditibus dotatum,
 „ quotidie pro populo celebrare & applicare de-
 „ bere; eum verò qui uberioribus hujusmodi
 „ redditibus non gaudeat, festivis tantum diebus
 „ id ipsum præstare teneri; cum tamen pariter
 „ nobis perspectæ sint tum controversiæ super
 „ hoc ipso exortæ, nimirum ad quam summam
 „ pertingere debeant Ecclesiæ parochialis proven-
 „ tus ut pingues & uberes appellari possint, quo-
 „ niam pingues minimè habendi sunt redditus,
 „ etiam copiosi, quibus tamen multiplicia &
 „ gravia sint onera annexa; tum etiam multo-
 „ rum querulæ adversus hujusmodi decretum,
 „ tanquam plus æquò rigidum, excitatæ nobis
 „ innotescant, *idcirco opportunum censemus...*
 „ *declarare nobis abunde satisfactum fore.*, dum
 „ *ii, qui animarum curam exercent, Sacrificium*
 „ *Missæ pro populo celebrent atque applicent in Do-*
 „ *micis aliisque per annum diebus festis de præ-*
 „ *cepto. &c.* Et quia in nonnullis Diocæsesibus,
 „ autoritate apostolica populo in certis festis per-
 „ missum est opera servilia exercere manente obliga-
 „ tione ad audiendam Missam, Pontifex statuit, ut
 „ sicut tunc populus Missæ interesse debet, sic om-
 „ nes curam animarum gerentes Missam pro populo ce-
 „ lebrare, & applicare teneantur.

Si Parochi aut Vicarii curati a deo pauperes sint, ut fermè ex stipendiis Missarum vivere cogantur, poterunt cum licentia Episcopi, etiam die festo stipendium acceptare, & Missam pro dante applicare, ita tamen ut per hebdomadam tot Missas populo applicent, quot diebus festis pro stipendio legerunt &c, & ad commoditatem populi in ipsa Ecclesia Parochiali Missam celebrent. &c. Quoad Missam *Conventualem* quæ in Ecclesiis patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus & Collegiatis, de præcepto omni die à Clero canenda est, altesatus Pontifex pariter declarat, quod non pro certo aliquo benefactore sed pro omnibus benefactoribus in genere quotidie applicari debeat, licet iidem pii benefactores in suis donationibus nihil penitus pro se pacti essent, sed tantummodo pro peccatorum suorum remissione, se bona sua Deo offerre declarassent.

QUÆR. VI. Quid circa onera Missarum recipienda vel reducenda?

R. I. Urban. VIII. 21. Jun. 1625. & Inn. 13. XII. 23. Decemb. 1697. districtè prohibent, Ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquo modo reducant onera ulla Missarum post Conc. Trid. aut in limine foundationis imposita, sed pro his omnibus reducendis aut moderandis vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur; moderationes aliter factæ declarantur nullæ, & inanes. Insuper prohibetur, ne impostèrum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, seculares quidem sine Episcopi vel eius generalis Vicarii, Regulares verò sine Generalis vel Provincialis consensu & licentiâ in scriptis & gratis concedendâ; & alioquin secularis, qui huiusmodi prohibitionis transgressor extiterit, ab

ingressu Ecclesie interdictus sit eo ipso; Regularis veri poenam privationis omnium officiorum, qua tunc obtinebit, ac perpetua inhabilitatis ad alia de cetero obtinenda, vocisque activæ & passivæ absque aliâ declaratione incurrat. Super quâ Constitutione postmodum varia formata sunt dubia, super quibus S. Congregatio sub eodem Urb. VIII. declaravit seqq.

1. Si legatum pro Missis sit adeo tenuè, ut non sit, qui velit onus injunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam, totum aut ferè totum insumetur pro expensis. Respondit adhuc esse recurrendum ad S. Sedem, quæ absque ullâ impensâ id statuet, quod magis in Domino è re esse judicaverit; verumtamen si in ipsâ beneficii erectione expressè cautum fuerit, ut liceat Episcopo injunctum onus reducere, legem hanc esse validam & observandam.

2. Si Monasteria, Collegia, &c. pro pluribus Missis incongrua, & exigua stipendia susceperint, debent legere tot Missas, quot à dante stipendia præscriptæ fuerint; quod si hic numerum Missarum non præscripserit, tunc tot celebrari debent, quot præscripserit Ordinarius secundùm morem Civitatis, vel Provinciae.

3. Si Ordinarius præscripserit eleëmofynam congruam, & Sacerdotes nihilominùs liberè acceptent minùs congruam, tenentur tot Missas legere, quot petiit dans eleëmofynam.

4. Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii seu Capellæ, legati aut salarii, si eleëmofynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non possunt eadem Missa utriusque obligationi satisfacere. Excipe, nisi ex fundatione vel ali-

aliunde constet, quòd fundatores Capellanis, aut beneficiatis reliquerint intentionem liberam, Barb. Donatus, Schmalzg. nu. 109. Sed de hoc plura dicam q. 8.

5. Si testator relinquat, ut pro ejus anima celebrentur centum Missæ absque ulla præscriptione eleëmofynæ, Episcopi erit eleëmofynam præscribere, quæ respondeat oneribus Missarum.

6. Declarat S. Congregatio, omnia privilegia de reducendis Missis esse revocata quòd ad reductionem Missarum post privilegium (in *Trid.* concessum) receptarum.

7. Ecclesia vel loca pia de eleëmofynis Missarum nihil retinere possunt titulo expensarum, (id est, pro cereis, vino, paramentis, &c.) nisi pro his alios non habeant redditus, & nihilominus tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleëmofynam: quod Benedictus Papa XIV. in suo decreto de 30. Junii Anno 1741. extendit ad quemcunque privatum collectorem stipendiorum, ut nihil ex iis sibi retinere possit; maximè verò ad eos sive laicos sive Clericos, qui majora Missarum Stipendia in uno loco consueta colligunt, Missas verò celebrari faciunt alibi, ubi de lege vel consuetudine pro minori stipendio legi solent, & sibi retinent, quod reliquum est; quod velut turpem & iniquum avaritiæ quæstum, à dantium intentione (qui in illâ potius Ecclesiâ Missas celebrari volunt, ad quam Religionis & pietatis stimulis ducti Eleemosynas conferunt, aut in quâ quispiam ex suis tumulatus est; quàm in aliâ prorsus ignotâ: omnino alienum damnat, & restitutioni obnoxium de-

cla-

clarat, etiamsi Sacerdoti Missam pro minori stipendio celebraturo & consentienti, se majoris pretii stipendium accepisse indicasset; decernitque Laicos contravenientes præter pœnas arbitrio Episcopi infligendas, excommunicationem, Clericos vero pœnam suspensionis ipso facto incurrere, à quibus à solo Papâ extra mortis articulum, absolvi possint. Similiter Hæres, cui à morituro committuntur v. g. 100, Imperiales pro Missis, nihil sibi ex iis retinere potest; si nullum stipendium à defuncto determinatum sit, debet dare non indignum defuncto: si Missas commisit Sacerdoti, quem credebat probum & fidelem, satisfecit, et si ex post dubitet, an lectæ sint; quia defunctus non censetur ad plus eum obligasse. *Bardi, La Croix n. 149.*

8. Qui ratione beneficii obligatur celebrare, si per alium celebret, non tenetur dare stipendium juxta redditus beneficii, sed sufficit dare congruum ad morem patriæ. Super dubio nono nihil reperitur declaratum.

10. Sacerdos, qui accepit eleëmofynam solito majorem, si alteri Missam committat, debet dare absolutè integram, nec ullam illius partem sibi retinere potest: coincidit Prop 9 ab Alex. VII. damnata: *Potest Sacerdos, cui Missæ celebranda traduntur, per alium satisfacere, collato illi minore stipendio, aliâ parte stipendii sibi retentâ.* Quare retinens partem stipendii, tenetur saltem ex lege Ecclesiæ ad restitutionem, vel legenti Missas, vel danti stipendium; quia non est titulus retinendi, ut supra insinuatum est. *Nec obstat, quòd substitutus censetur illam partem remittere, quia hoc communiter fit eoactè ex metu, ne Missæ sub-*

trahantur ; si tamen ratione foundationis Missæ perpetuæ , vel ex peculiari affectu erga tuam personam tibi detur stipendium largius solito, putà quia pauper, amicus, vel consanguineus es, relicta facultate etiam per alium æquè dignum legendi, (quod semper suppono) satis est dare consuetum ; quia reliquum tibi datum est non intuitu Missæ, sed ratione foundationis, paupertatis, vel amicitia, *Bonac. Lug. Tamb. l. c.*

11. Prohibentur recipi stipendia, pro quibus intrà modicum tempus satisfieri non potest; nisi stipendium offerentes consentiant, &c si ipsas declarationes & tenorem Decreti Urb. VIII, desideres, vide *Reiffenst. sup; à n. 35. La Croix à n. 63.*

12. II. Circa præfatum decretum Urb. & Declarationes Cardin tenenda sunt seqq.

1. Prohibetur sola reductio Missarum vel Anniversariorum post Trid. vel in limine foundationis impositorum, idèdque Episcopi in Synodò Diocesana, & Generales Ordinum in Capitulo Generali alia Missarum vel Anniversariorum onera adhuc reducere & moderari possunt, prout illis expressè concessit *Trid. Sess. 23. c. 4. de reform.* Modò ea, quæ eum in finem relicta sunt, sint insufficientia, & non perierint eorum culpâ, nec ab Episcopo, aut Prælato cum scitu Capituli in alios usus sint conversa.

2. In locis, in quibus Synodi Diocesanae rarò celebrantur, velut in Germania, Episcopos etiam extrà Synodum Missas, Anniversaria & Præbendas ex causa minuere posse, cum *Monet. Nav. Barb. & Wiestner affirmat Schmalzg. nu.*

149. & ita habere praxin testatur. *Gob. tr. 3. n. 589.*

3. Si fiat reductio, potiùs Anniversaria in Missas, quàm Missæ in Anniversaria mutanda sunt, ut declaravit *S. Cong. apud Pag. in c. 12. de const. n. 34.* Et eorum benefactorum, quorum Anniversaria vel Missæ minuuntur vel conjunguntur, commemoratio facienda est, *Trid. l. c.* Plura in reductionibus observanda vide apud *Pasq. q. 1162. § seqq.*

4. Memorata decreta etsi sanctè sint observanda, potest tamen iis per contrariam consuetudinem derogari, & reverà ubique integrè recepta non esse testatur *Gar. p. 7. de benef. c. 2. n. 136. Castropalao t. 22. d. un. p. 15. Wiestner n. 591.* & in specie de Germania testatur *Gobat sup.* & ad derogandum hujusmodi declarationibus, sicut & aliis legibus Ecclesiasticis sufficere de cennium, dixi. *Cas. 5. 1. 14.*

16. 5. Si certò constet, quòd ea, quæ pro celebratione Missarum vel Anniversariorum relicta sunt, absque culpa Prælati, Ecclesiæ, vel Monasterii perierint ex toto, ita ut illorum intuitu nihil percipiatur, Missæ, & Anniversaria absque reductione omitti possunt, *Fraxinel. Riccius Bordon. Pelliz. Donatus. Monaecl p. 2. tit. 13. forma 2.* ubi adducit Declarationes *S. Congregat. de 7. Aug. 1687. & 8. Aug. 1705.* quos citant & sequuntur *Wiestner l. 3. t. 41. n. 70. Schmalzg. ibid. nu. 137. Leuren. l. 3. q. 977.* Ratio est, quia *dignus est operarius mercede suâ, Luc. 10.* & beneficium datur propter officium: ergo cessante beneficio etiam cessat officium.

QUÆR.

QUÆR. VII. Quid circa Missas stipendia-
tas?

17.
R. Circa has plura jam dixi Q præced. quibus adde seqq. 1. Acceptans stipendium obligatur ex justitia Missam applicare ad intentionem dantis, quia intercedit pactum, *do, ut facias*, Si plura à diversis accepisti stipendia, applica primò illi, qui majorem habet prærogativam justitiæ vel congruentiæ; certum est enim aliquem à parte rei ex justitiâ, vel scilicet ex congruentia esse præferendum, eò quòd fortè prius dederit, vel sit in majori necessitate, &c. Difficilior est applicatio, si tertius v. g. Sacristanus à diversis stipendia collegit, & pecuniam in unum consulam diversis distribuat Sacerdotibus; si enim omnes applicent primò ei, qui habet præferentiam justitiæ, vel est in majori necessitate, hic accipiet ab omnibus integram Missam, cùm fortè unum tantum dedit stipendium. Si quamlibet Missam æqualiter applicent omnibus, à quibus stipendia collecta sunt, fiet injuria illi; qui plura dedit stipendia, quia non plus participas, quàm qui solum dedit unum; si simul applicent omnibus, sed pro rata collatæ à singulis pecuniæ, fiet injuria illi, cui ob jus præferentiæ prima Missa debetur integra, & per ejusmodi applicationem non satisfieri docent plures cum *Pasq. n. 95.* ideòque saltem est incerta, etiam ex eo, quia non omnes petunt ad eundem finem. *Si dicas*: Debent applicare eo modo, quo id ex justitia optimè fieri potest, & debet. *Contrà* est, quòd sic in posito casu nulli applicari possit; vel enim applicaretur

S

om-

R. D. Janjen Theol. Moral. Tom. I. I.

omnibus, vel alicui determinatè; neutrum autem justè fieri posse probatum est; neque validè applicatur uni indeterminatè; quia sicut ex multis hostiis non potest una indeterminatè consecrari, ut fatentur omnes, sic nec unè ex multis indeterminatè applicari Sacrificium. Igitur in praxi collector debet curare, ut stipendia non confundantur, & quilibet Sacerdos legat determinatè pro iis, quorum stipendia accepit; si pecuniæ jam mixtæ sunt, debet collector determinare, pro quibus quilibet Sacerdos legere debeat, dicendo v. g. Sacerdos A. legat pro decem primam prærogativam habentibus, Sacerdos B. legat pro subsequentibus decem, & sic deinceps.

18. 2. Per stipendium hic intelligitur aliquid temporale, quod datur pro totali vel partiali sustentatione Sacerdotis; nec refert, quòd alii unde habeat media sufficientia vivendi; nam etiam ex hac actione ei debetur sustentatio; juxta illud 1. ad Corinth. 9. *Qui Altari serviunt de Altari participant.* Ratio à priori est, quòd populus jure naturæ obligetur DEO tanquam supremo Domino offerre Sacrificium; cum ergo hoc per seipsum non possit, tenetur illum in finem alere Sacerdotes *Dico, pro sustentatione.* Nam dare temporale pro Missa tanquam pretium seu æquivalens rei spirituali, est simonia; si adjunctus sit labor extraordinarius, v. g. Sacerdos debet maturiùs surgere, longiùs ire, diutiùs canere, posset plus peti, quia talis labor est extrinsecus, & pretio æstimabilis; & quamvis pro stipendio tantum acceptari possit, quantum pia fidelium liberalitas obtulerit, tamen plus exigi non potest, nec debet, quàm
- con-

consuetudo aut ordinatio Episcopi pro more civitatis vel Provinciae permiserit : Nav. Bonac. Gobat n. 557. Nec obstat, quod Sacerdos indigeat, & victualia sint cara ; nam etiam pecunia tunc est pretiosior, inquit Sporer num. 359.

3. Alex. VII. damnavit hanc 8. Prop. *Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti correspondentem.* Ratio damnationis est, quod hic fructus probabilius alteri applicari non possit, ideoque fit injuria stipendium offerenti; nec potest Sacerdos duplex stipendium accipere ex eo, quod unum applicet fructum ex opere operato, alteri ex opere operantis; uni Missam, alteri indulgentias v. g. Altaris privilegiati; quia dans stipendium petit sibi applicari utrumque fructum, & petens legi in Altari privilegiato, etiam petit applicari indulgentias, *Tamb. Steph. t. 5. d. 5. num. 65.* Neque licet distincta stipendia accipere, quia uni applicatur fructus impetratorius, alteri satisfactorius; quia totus fructus debetur pro quolibet stipendio; nisi dantes expressè consentiant; tunc enim etiam aliquid accipi posset pro adhibenda majori devotione, vel pluribus collectis, *Spor. n. 264.* In praxi tamen id non consulerè ob notam turpis avaritiæ.

19.

4. An Ecclesia vel Sacerdos alteri Missas committens aliquid de stipendio retinere possit, dixi sup. n. 14.

20.

5. Idem Alex. damnavit Prop. 10 *Non est contra justitiam pro pluribus Sacrificis stipendium accipere. Et unum offerre; neque etiam est contra fidelitatem, etiamsi promittam promissione etiam juramento firmata danti stipendium, quod pro*

S. 2

nullo

nullo alio offeram. Quòd si stipendia sint minora solito, debes vel ea non acceptare, vel post acceptationem tot legere Missas, quot petuntur; quia acceptando te ad hoc obligas, ut certum est ex declaratione Cardinal. supr. Si tamen tibi ignoranti, vel per fraudem stipendium incompetens vel pecunia adulterina data fuerit, non teneris nisi pro rata stipendii; reliquum fructum tibi vel alteri applicare poteris, *Suar, Tann, Dian. p. 2. t. 14. R. 7.*

22. 6. Omittens unam, vel plures Missas gratuito promissas, per se, tantum peccat venialiter, *Cajet. Suar. Sanch. l. 1. de mat. d. 5. num. 25. Dian. p. 2. t. 17. misc. R. 9.* Ratio est; quia obligatur ex sola fidelitate, cujus violatio ex se tantum est culpa venialis, & gratuito promittens non censetur sub mortali se voluisse obligare, ut dixi *Cas. 51 num. 2.* Per accidens tamen potest esse obligatio gravis ex justitia, ut si quis se ita obligare velit, aut promissionem vestiat juramento, abhinitione testimonii, &c.

7. Omittere unicam Missam stipendiatam probabilius tantum videtur veniale, nisi stipendium, quod injustè retines, sit materia gravis furti. Ita multi contra multos. Ratio est, quòd Sacerdos non censetur se gravius velle obligare, quam hic & nunc tenetur se obligare vi contractus; sed vi hujus non tenetur se plus obligare, quam sub veniali, quia justitia non exigit, nisi æqualem obligationem in utroque contrahente; cum ergo promittens stipendium non obligetur nisi sub veniali, cum stipendium, ut suppono, sit materia in se levis, etiam Sacerdos plus non obligabitur.

Nec

Nec obstat ; quòd una Missa sit materia gravis ; nam nec vult , nec tenetur se ad eam obligare graviter ; hinc à potiori non peccat graviter , qui Missam plùs æquo differt ; attendendæ tamen sunt circumstantiæ , nam parum differri debent Missæ defunctorum , adhuc minùs Missæ præsentis necessitate , v. g. pro periclitante ex partu , vel infirmitate , *Gobat. num. 597. Steph. nu. 69.* Qui omisit Missas stipendiatas , vel plures assumpsit , quàm legere possit , debet reddere stipendia , vel per alios legere ; si stipendia consumpsit , nec habeat unde restituat , debet Missas petere gratis , si habere possit ; si non possit , debet offerre pro iis bona opera , jejunia , Orationes , & Missas quotidianas , quantum sine præjudicio aliorum fieri potest : si cesset finis Missæ neglectæ , v. g. ægrotus , pro quo legere debebas , jam mortuus est , non potes ex post supplere , nisi dans stipendium consentiat , ut ad alium finem legas , sed debes stipendium reddere.

QUÆR. VIII. Quid de legenda certa Missa in certo loco , & tempore per seipsum ? &c.

R. I. Si patiantur Rubricæ , sub veniali legenda est Missa , quæ petitur , v. g. de requiem , quia magis prodest defunctis ob Orationes speciales , *Paſq. q. 287.* Si per Rubricas non sit licitum legere talem Missam , qualis petita est , legi debet à Rubricis præscripta , per quam obtinetur omnis indulgentia , quæ obtinetur per Missam de requiem in Altari v. g. privilegiato , ut statuerunt *Alex. VII. 5. August. 1662. Clem. IX. 23. Sept. 1669.* & declarationes Cardin. de 2. Maji 1603.

& 28. August. 1627. ut sic nulla esset causa rationabilis mutandi ritum ab Ecclesia præscriptum.

23. 2. Qui accepit stipendium, ut legat certo loco, & tempore, ita ut locus & tempus per se intendatur, v. g. petit quis Missam in altari privilegiato propter indulgentias, ad statuam miraculosam, die Jovis in honorem Ven. Sacramenti, in Sacello, ut populus habeat Missam, &c. non potest retinere stipendium, nisi legatur tempore & loco præscripto, & petens aliter non intendit à se abdicare dominium stipendii. *Neque obstat*, quod Missa alibi facta applicetur petenti, *nam* hoc fit contra ejus voluntatem; & sicut contra meam voluntatem in horto meo laboranti non debetur merces, ita nec hîc stipendium.

3. In anno sexies & juxta *Pa/q.* vigesies mutare locum aut tempus, non est mortale, nisi cedat in grave damnum, vel incommodum, ut si Missæ pro defunctis non fierent in Altari privilegiato, vel populus non haberet Missam. Causa rationabilis mutandi locum, aut tempus, secluso alio incommodo, est, si inveniat Altare occupatum; si desit aliquod requisitum ad Missam, deberetque nimis diu expectare; si velit adesse primitiis, visitare amicum, *Lugo, Less. La. Croix L. 4. num. 824.* De indulgentiis Altaris privilegiati dicam *Cas. 102. q. 8.*

24. 4. Qui ex fundatione obligatur legere omni die, potest semel in septimana ex reverentia abstinere; quia fundator non præsumitur tam strictè obligare, *Sannch. Sannig. d. 9 q. 8. n. 5. Dian. p. 5. t. 6. R. 15. Tamb. de Sacrif. l. 2. c. 3.* Si tamen legat, non potest accipere stipendium, neque sibi, vel alteri gratis applicare, nisi fortè quinquies in anno, juxta

juxta Gobat., quia plus præsumi non potest, per-
mittere fundator.

5. Qui obligatur omni die Jovis, & Sabbathi^{25.}
in honorem v. g. Ven. Sacramenti, & B. M. V.
Si omittat, non tenetur alio die supplere; quia
Missæ annexæ sunt diei, *Lugo d. 21. n. 43. Dicast.*
t. 5. d. 9. Item talis non obligabitur in hebdoma-
de sancta, quia potest se accommodare consue-
tudi Ecclesiæ; si tamen legat, debet applicare
fondationi. Obligatus omni mense legere 15.^{26.}
Sacra, satisfacit pro mense sequente, si modò le-
gat 30. nisi ex speciali motivo intendatur singu-
lis mensibus, v. g. ut populus diu non careat Mis-
sâ, vel ut Missæ profint morituris &c. *Bey. Gob.*
n. 606.

6. Si fundatio jubeat celebrare, quoties salvâ^{27.}
honestate cum debita devotione fieri potest, pro-
babiliter excusatur, qui in gravi passione iræ, tri-
stitiæ, tædii, &c. animum componere non po-
test, aut patitur capitis dolores, cruditates stomachi
imò *Nav. Sannig. l. c.* docent, obligatum aliquo-
ties in septimana, si unâ alterâve septimanâ, vel
ut volunt *Lug. & Laym.* etiam per mensem infir-
metur, non teneri ex post compensare; ratio est
voluntas præsumpta fundatorum, eò quòd & Do-
minitemporales ob brevem infirmitatem non so-
leant aliquid subtrahere de mercede famuli.

7. Si scias te obligari, sed ignores quoties, eò^{28.}
quòd litteræ foundationis sint amissæ, vel id non
exprimant, vide quid antecessores fecerint, vel
quæ sit consuetudo, aut quid faciant alii simile be-
neficium habentes, & idem fac; si nec sic rescire
possis, tot sunt legendæ, quot Ordinarius pro mo-
re civitatis, vel provinciæ præscripserit, ita declara-
vit *S. Congreg. apud Matthæo. de off. Eccl. c. n. 13.*

8. Si fundatio habeat, ut Sacellanus, vel beneficiatus tot legat Missas in tali loco in honorem Sancti ad commoditatem populi, non exprimendo, ad quam intentionem, *Schmalzg. num. 113.* cum multis dicit, applicationem esse liberam; sed contrarium declaravit *S. Congreg. apud Pign. t. 1. conf. 139. Matthæuc. sup.* quòd scilicet applicari debeat fundatori, quando non exprimit se intentionem relinquere liberam; quia fundatores ordinariè volunt, sibi, vel suis applicari, ideòq; id etiam in dubio præsumitur, sicut si quis det stipendium, ut legatur in isto loco, ut populus, vel Moniales Missam audiant, hoc ipso censetur etiam sibi velle applicari fructum, & legens non potest pro tali Missa aliud stipendium accipere, ut declaravit *S. Congreg. apud Gob. n. 549.*

29. 9. Si plurimæ Missæ fiant in ara, in qua est corpus Sancti, ita ut Missæ in ea fundatæ difficulter legi queant, possunt legi in Altari vicino cum imagine ejus Sancti, *Pign. tit. 9. conf. 80.* quia idem est fructus Missæ, & cultus Sancti, qui est finis foundationis, sic potius augetur, quàm minuitur, & sic interpretatio, non mutatio foundationis. Idem dicit *Pign. de eo, qui acceptâ eleëmofynâ obligatur in Altari privilegiato;* quia eleëmofyna acceptata est sub tacita conditione: Si in loco petito commodè legi possint.

30. 10. Si fundatio non exprimat, an Missæ legi debeant per seipsum, an per alium, satisfacit, si legat per alium; quia *qui facit per alium, est perinde, ac si faciat per seipsum, Reg. 68. § 72. Juris in 6.* In dubio attendi debent circumstantiæ, & observatio temporis præteriti, *Luca d. 58. n. 8.* Et quamvis fundatio in beneficio requirat *Sacerdotium, & personalem residentiam,* adhuc non tenetur celebra-

brare per seipsum; quia ista verba plus non significant, quàm desiderium fundatoris, ut beneficiatus aptus sit celebrare per se ipsum. Et ita resolvit S. Congr. apud Lugo d. 6. n. 10.

11. Qui obligatur legere per seipsum, si legitimè impediatur, non tenetur supplere per alium; nec, si obligetur per se, vel per alium; quia tunc ex præsumpta fundatoris voluntate obligatio per impedimentum non extinguitur, Castropal., La Croix n. 820.

12. Si in fundatione cautum sit, ut Capellanus per seipsum celebret Missas, simplici adhuc conferri potest Clerico in eâ aetate constituto, ut intra annum ad Sacerdotium promoveri queat, S. Congreg. Lenc. p. 2. q. 162. n. 3.

13. Simplex Sacerdos vi Ordinis tenetur aliquoties in anno celebrare, S. Thom. 3. p. 9. q. 82. a. 10. Sannig. Henao d. 80. n. 9. Ratio est communis Ecclesiæ sensus. Et Trid. sess. 27. c. 1. dicit, Christum Apostolis, & Sacerdotibus eorum successoribus id præcepisse per verba: *Hoc facite, &c.* probabile tamen est cum S. Bonav. Cajet. hoc præceptum datum esse communitati Sacerdotum, non autem singulis. Deinde simplex Sacerdos tenetur celebrare, quando ipse vel populus die obligato aliter Missam audire non potest; hoc enim requirit ejus officium,
Sennyei q. 54.

